

I. Partea principală

Despre preistoria precursorului și a Domnului său.

Luca 1, 5 – 2, 52

Luca, spre deosebire de Matei, se ocupă cu tema istorisirii în felul de a gândi al unui grec și vrea să cerceteze faptele istoriei lui Isus mergând înapoi până la originea lor, așa cum am auzit în partea introductivă capitolul 1, 1-4. El își zice: un eveniment așa de extraordinar cum a fost apariția publică a lui Isus nu putea să aibe loc fără o pregătire prealabilă. Nu se poate ca Isus să fi căzut din cer, ca Om matur de treizeci de ani, așa cum își imaginează Marcion, ci Teofil și creștinii vor întreba care a fost originea unui Om atât de deosebit. De aceea în capitolele 1 și 2 auzim istorisirea începutului vieții lui Isus.

1. Punctul de plecare

Luca 1, 5-6

Istoria lui Zaharia și a Elisabetei este începutul dramei mesianice. Când Dumnezeu începe o lucrare nouă, atunci El nu pune complet la o parte pe cea veche, ci pornește de la lucrarea veche. În sânul lui Israel, în Ierusalim, în Templu (centrul vieții spirituale a lui Israel), aici inițiază Dumnezeu nașterea noului legământ.

Și Schlatter a atras atenția asupra acestui aspect al legării noului de vechi. »Istoria pe care o relatează Luca începe în Templu. După ce S-a născut Mesia-Hristosul, acesta a fost adus în Templu, așa cum prevedea Legea. Și Isus la doisprezece ani, la prima Sa vizită în Templu, intră având gândul că acum El este în ceea ce aparține Tatălui ...«

Aceste prime fraze de la începutul Evangheliei sunt legate cu ultimele fraze ale Evangheliei după Luca, capitolul 24, 52,53: »După ce I s-au închinat, ei s-au întors în Ierusalim cu o mare bucurie. Și tot timpul stăteau în Templu, și laudau și binecuvântau pe Dumnezeu.«

Da, »în Templul de la Ierusalim«, continuarea cortului întâlnirii, acolo începe Dumnezeu noul. Abia după ce Ierusalimul L-a respins definitiv pe Mântuitorul, Templul a fost rânduie distrugerii (compară Luca 13, 35; 19, 46 și 21, 6).

5. În zilele lui Irod, împăratul Iudeii, era un preot, numit Zaharia, din ceata lui Abia. Nevasta lui era din fetele lui Aaron, și se chema Elisabeta.

Traducem textual tocmai pentru a arăta diferența dintre felul de exprimare în versetele 1-4 și versetul 5 și următoarele. Același om, care prin vorbirea aleasă din prolog s-a dovedit a fi un cercetător format la școală și prin preocuparea cu literatura greacă, începe acum să povestească într-un stil pe care oricine cunoaște puțin ebraica îl aseamănă cu o traducere dintr-o limbă semitică. Stilul clasic din partea introductivă îl reîntâlnim abia în a doua parte a Faptelor Apostolilor. Felul de exprimare **s-a întâmplat în zilele împăratului Irod** este ebraic. Nici-un scriitor istoric grec nu va scrie în această formă. Ne gândim la 2 Samuel 21, 1; 1 Împărați 10, 21; Ieremia 1, 2; Matei 2, 1.

Expresia „ceata lui Abia“ se referă la împărțirea cetei preoților în 24 de grupe, care merge înapoi până la David (1 Cronici 24, 3,10).¹

¹ Fiecare ceată trebuia de două ori pe an să slujească în Templu timp de opt zile. Zaharia nu aparținea „c o n d u c e r i i “ preoțești, căci aceasta consta din marii preoți care erau încă în slujbă, sau fuseseră cândva, și din preoți din prima grupă din cele 24 de grupe. Ceata lui Abia era a o p t a în această rânduială, deci mult în urmă. În timp ce preoții de seamă își aveau întotdeauna locuința în Ierusalim, ceilalți locuiau împrăștiați prin țară. Preoților le era permis să se căsătorească cu o israelită „s i m p l ă “, dar era o cinste pentru el să aibă o soție din neamul preoțesc, exprimat într-un „limbaj înalt“, „o soție din fetele lui Aaron“.

Deoarece Elisabeta era „din fetele lui Aaron“, Ioan Botezătorul descindea dintr-o familie în totalitate preotească. Despre părinții lui se spune în continuare:

6. Amândoi erau neprihăniți înaintea lui Dumnezeu, și păzeau (umblau) fără pată (în) toate poruncile și toate rânduielile Domnului.

Expresia **neprihăniți** se referă la împlinirea poruncilor levitice. Dumnezeu a considerat această neprihănire ca fiind valabilă înaintea Lui. **Fără pată** corespunde cuvântului „fără prihană“ din Geneza 17, 1. Cine vrea să fie demn pentru slujirea lui Dumnezeu, acela trebuie să fie ascultător de El și să-și lege inima necondiționat și fără nici-o rezervă de poruncile Sale. Ambi părinți **umblau**, asta înseamnă că ei nu duceau o viață care numai sporadic era plăcută lui Dumnezeu, ci ei se străduiau permanent să fie sfinți și să facă ce era drept înaintea lui Dumnezeu. Nimeni nu le putea reproșa ceva. Ei erau permanent „în Locul prea Sfânt înaintea lui Dumnezeu“.

La descendența fără prihană a părinților lui Ioan Botezătorul s-a adăugat o viață după voia lui Dumnezeu și plăcută Lui. Ce soți și ce părinți model ne sunt prezentați!

Această umblare înaintea lui Dumnezeu a fost văzută de Dumnezeu. El a vrut să facă pe Zaharia și pe Elisabeta purtătorii Duhului. De aceea i-a educat altfel decât pe restul oamenilor. Un nou început în împărăția lui Dumnezeu urma să fie inițiat prin pătrunderea unor părinți în viața de credință a lui Avraam și Sara. Deoarece făgăduința dată lui Avraam era în momentul când să se împlinească, în mod surprinzător apar aceleași simptome ca și atunci la Avraam: „Nu era nici-un moștenitor!“ Elisabeta era deja destul de înaintată în vârstă ca să mai poată deveni mama unui fiu!

2. O faptă mare a lui Dumnezeu

Luca 1, 7-25

7. Nu aveau copii, pentru că Elisabeta era stearpă; și amândoi erau înaintați în vârstă.

Expresia »amândoi erau înaintați în vârstă« este pur ebraică, vezi Geneza 18, 11; 24, 1; Iosua 13, 1; 23, 1; 1 Împărați 1, 1.

Lipsa de copii pentru un soț și o soție înaintați în vârstă era o nenorocire, da, era considerată ca un semn al lipsei harului divin și o rușine deosebit de dureroasă înaintea oamenilor și părea un semn al retragerii binecuvântării divine făgăduite în Geneza 1, 28. Luca spune că lipsa copiilor provenea de la Elisabeta, pe care el o numește „neprihănită“. – Nu este nici-o întâmplare, ci este înțelepciunea Educatorului ceresc, care lasă să treacă prin deosebite încercări pe aceia care merită deosebite haruri.

Tocmai această lipsă a copiilor a contribuit în mod deosebit la pregătirea căsniciei celor doi deveniți bătrâni, ca ea să devină un loc al descoperirii divine. Ei erau mai puțin încurcați în gândurile și grijile lumii. Ei au putut învăța în liniștea singurătății să nădăjduiască în Domnul și să creadă orbește că Dumnezeu Își aduce aminte de jurământul Lui (Zaharia înseamnă Jehova își aduce aminte, și Elisabeta: Dumnezeu este jurământul meu).

Ca israeliți adevărați, acești doi deveniți cărunți, nu puteau nicidecum să creadă că lipsa copiilor este ultima voință a lui Dumnezeu. De aceea priveau plini de dor spre urmași.

8. Dar, pe când slujea Zaharia înaintea lui Dumnezeu, la rândul cetei lui, după obiceiul preoției,

Iarăși un cuvânt ebraic = „dar, pe când“. Cuvintele **înaintea lui Dumnezeu** sau „înaintea feței lui Dumnezeu“ scot în evidență importanța rânduielii preoțești.

9. a ieșit la sorți să intre să tămâieze în Templul Domnului.

Cuvintele „după obiceiul preoției“ înseamnă: Zaharia a rămas în Ierusalim o săptămână, împreună cu toată ceata lui Abia, și a făcut slujba în Templu. Prin tragerea la sorți i-a revenit sarcina să aprindă mirodeniile. Pentru aceasta trebuia să intre în Locul Sfânt, unde în afară de sfeșnicul de aur și masa pentru punerea pâinilor se găsea și altarul tămâierii.² Expresia „Templul Domnului“ scoate în evidență sfințenia Templului (Exodul 30, 7).

10. În ceasul tămâierii, toată mulțimea norodului se ruga afară.

După ce Zaharia a vărsat mirodeniile peste cărbunii aprinși de pe altarul tămâierii, s-a aruncat cu fața la pământ, așa cum era prevăzut, pentru adorare. În această oră poporul din toată țara se îndrepta cu fața spre Ierusalim și se ruga în timpul ceasului de tămâiere. În ceasul în care preotul pășea înaintea lui Dumnezeu, el strângea ca reprezentant al poporului toate rugăciunile și le aducea înaintea lui Dumnezeu. În această oră avea voie să aducă înaintea lui Dumnezeu și dorința lui sfântă. Mirosul care se înălța este un simbol al rugăciunilor plăcute lui Dumnezeu care se înălțau spre El. Vezi Psalmul 141, 2 și Apocalipsa 5, 8 și 8, 3,4.

11. Atunci un înger al Domnului s-a arătat lui Zaharia, și a stătut în picioare la dreapta altarului pentru tămâiere.

Ora rugăciunii este ora descoperirii lui Dumnezeu. Dumnezeu nu a uitat rugăciunea celor doi bătrâni. Și mult mai minunat, atunci când ei au cerut prin rugăciune, li s-a dat ceea ce ei așteptau plini de dorință. I s-a arătat un înger al Domnului. „La dreapta altarului tămâierii“ este o dovadă că el a venit la Zaharia trimis de Dumnezeu și împuternicit de El.

12. Zaharia s-a spăimântat, când l-a văzut; și l-a apucat frica.

Când lumea invizibilă devine pe neașteptate vizibilă, atunci omul este pus în încurcătură. Când apoi se trezește conștiința nevredniciei și a păcătoșeniei sale, din încurcătură se naște frica, căci el simte că se apropie judecata.

13. Dar îngerul i-a zis: „Nu te teme, Zaharia, fiindcă rugăciunea ta a fost ascultată. Nevasta ta Elisabeta îți va naște un fiu, căruia îi vei pune numele Ioan.

14. El va fi pentru tine o pricină de bucurie și veselie, și mulți se vor bucura de nașterea lui.

Îngerul liniștește mai întâi pe Zaharia. El aduce un mesaj al harului, și nu de judecată. El îi vestește pe fiul său, mult-doritul urmaș. Expresia: **rugăciunea ta** poate totodată să însemne „rugăciunea ta care se așteaptă să fie împlinită“. Numele Ioan vine aici de la Iohanen (2 Împărați 25, 23; 1 Cronici 12, 4,13) și înseamnă „D o m n u l d ă h a r“. El se întâlnește de mai multe ori în Vechiul Testament. Harul nu este caracteristica vestirii lui Ioan, dar prin apariția lui se introduce *economia* (perioada, domnia) harului. Caracteristica economiei harului este aceea, că ea urmărește fără milă păcatul, până la

² Atât dimineața, înaintea **jertfei de ardere** de la ora 9, cât și după masa în jurul orei 3 după jertfa de ardere aveau loc *rugăciunile* în Templu (Faptele Apostolilor 3,1), care erau însoțite simbolic de aprinderea jertfei de tămâiere. Cu privire la „a ieșit la **sorti**“ (Faptele Apostolilor 1,26), lucrarea biblică a lui Lange remarcă: „De aceea s-a folosit sorțul, pentru că nimic nu trebuia lăsat la bunul plac al omului, atunci când era vorba de slujirea în Locul Sfânt.“

ultimele lui urme, și îl pedepsește fără nici-o cruțare. Premiza harului este întoarcerea radicală.

Acest fiu va fi „un semn al harului“ și „un prilej de bucurie“. O bucurie care duce până la cutremurare, la culmea bucuriei, la jubilară; această culme a bucuriei este nu numai pentru Ioan, ci și pentru întreg poporul!

15. Căci va fi mare înaintea Domnului. Nu va bea nici vin, nici băutură amețitoare, și se va umplea de Duhul Sfânt încă din pântecul mamei lui.

Ioan este pus în rândul oamenilor deosebit de sfinți, care căutau să realizeze modelul sfințeniei israelite în cercul din afara preoților. Ei erau numiți nazirei, asta înseamnă „închinați lui Dumnezeu“, „logodiți cu Dumnezeu“.³

La simplitatea vieții lui se adaugă și faptul că el va fi umplut cu Duhul Sfânt încă din pântecul mamei lui. Aici Duhul Sfânt este înțeles potrivit cu puterea Sa de a acționa, așa cum El venea peste proroci ca Duh de slujire (chiar dacă era pentru scurt timp), și peste Samson și Saul, și a făcut din ei unelte ale lui Dumnezeu.

16. El va întoarce pe mulți din fiii lui Israel la Domnul, Dumnezeul lor.

17. Va merge înaintea lui Dumnezeu, în duhul și puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinților la copii, și pe cei neascultători la umblarea în înțelepciunea celor neprihăniți, ca să gătească Domnului un norod bine pregătit pentru El.

Se anunță în primul rând o mișcare religioasă masivă, o mare trezire în popor. Mulți vor fi scoși de pe calea lor de îndepărtare de Dumnezeu și vor fi readuși pe calea spre Dumnezeu.

Prin această lucrare va pregăti timpul mesianic, și aceasta va fi cununa lucrării lui. Caracteristica deosebită a acțiunii lui Ioan este „puterea“,⁴ așa cum a fost la Ilie.

18. Zaharia a zis îngerului: „Din ce voi cunoaște lucrul acesta? Fiindcă eu sunt bătrân, și nevasta mea este înaintată în vârstă.“

Rugămintea pentru un semn este tratată aici ca o contravenție ce merită a fi pedepsită. Și totuși Avraam (Geneza 15, 8), Ghedeon (Judecători 6, 36 - 39, de trei ori) și Ezechia (2 Împărați 20,8) au rostit o rugămintă asemănătoare, fără ca să le fie socotită păcat. De ce în acest caz nu este bine, în timp ce în celelalte cazuri a fost bine? De aceea, pentru că Zaharia a venit la scurt timp după aceștia și avea în urma sa această mulțime de descoperiri și apariții pe care el, ca preot, ar fi trebuit să le cunoască. În afară de aceasta, deja locul unde el a primit această veste și apariția cerească, care i-a adus această veste, trebuia să-i înlăture orice îndoială. Îndoiala lui nu era altceva decât lipsă de credință și incapacitatea de a se ridica din derularea naturală a lucrurilor la înălțimea făgăduinței divine.

³ Era un fel de preot laic, al cărui stil de viață era deja stabilit prin Numeri 6, 1-21. Ne sunt cunoscute două exemple de oameni care au fost nazirei toată viața lor: Samson și Samuel (Judecători 13, 5 și 1 Samuel 1, 11).

⁴ Și aici se face aluzie la Maleahi, unde se spune (4, 5): „Iată, vă voi trimite pe prorocul Ilie, înainte de a veni ziua Domnului, ziua aceea mare și înfricoșătoare.“ Poporul și învățătorii Legii au înțeles realmente această făgăduință și așteptau revenirea personală a lui Ilie (Ioan 1, 21; Matei 16, 14; 17, 10; 27,47). Făgăduința trebuia înțeleasă în sens spiritual, corespunzător caracterului prorocului însuși. Ioan va fi un nou reformator, asemenea lui Ilie.

19. Drept răspuns, îngerul i-a zis: „Eu (în textul original stă „ego“ = „eu“ accentuat) sunt Gabriel, care stau înaintea lui Dumnezeu; am fost trimis să-ți vorbesc, și să-ți aduc această veste bună (în textul original: să te evanghelizez).“

Mesagerul i se face cunoscut ca o personalitate deja cunoscută: „Eu sunt Gabriel“. Numele înseamnă „Omul puternic al lui Dumnezeu.“⁵

Gabriel este mesagerul lui Dumnezeu, aducătorul de vești bune, evanghelistul lui Dumnezeu, el zidește. Cuvintelor lui Zaharia de mai înainte „Eu sunt un om bătrân“ le stau în față cuvintele îngerului „Eu sunt Gabriel, care stau înaintea lui Dumnezeu“.

Cei ce stau înaintea lui Dumnezeu sunt folosiți și trimiși de Dumnezeu. Cei ce stau înaintea lui Dumnezeu nu se mai bazează pe ceea ce este înaintea ochilor, ci pe ceea ce a spus Dumnezeu. Îngerul spune în continuare: „Am fost trimis să-ți vorbesc, **să te evanghelizez**“, așa cum spune textul original. Evanghelie înseamnă veste bună, veste care ne ridică din cele vizibile și ne înalță în cele învizibile, în Cuvântul veșnic al lui Dumnezeu, unde ni se deschid imagini din slăvile veșnice.

20. Iată că vei fi mut, și nu vei putea vorbi, până în ziua când se vor întâmpla aceste lucruri, pentru că nu ai crezut cuvintele mele, care se vor împlini la vremea lor.

Acest cuvânt este o judecată asupra necredinței, dar tocmai aici și în vremuri de tranziție se arată cum toate judecățile lui Dumnezeu (din istoria mântuirii) sunt complet **judecăți ale harului**. Când vorbim despre judecată nu trebuie să uităm partea harului. Pentru Zaharia a fost un ajutor, o întindere a mâinii spre ajutorare, un har al lui Dumnezeu, faptul că a trebuit să fie mut până în ceasul nașterii fiului făgăduit. Ce era sfânt, vestea bună, putea să se așeze în el, fără să fie copleșită de schimbul permanent de gânduri.

Zaharia avea acum timp să se acomodeze cu o lume nouă, să se orienteze și să prindă rădăcini, iar apoi să stea ca un copil al luminii în mijlocul lumii din jurul lui. A fost un har minunat, că a devenit mut și la ieșirea afară din Templu putea să facă numai semne: „Nu mă întrebați nimic, eu nu pot vorbi.“

21. Norodul însă aștepta pe Zaharia, și se mira de zăbovirea lui în Templu.

22. Când a ieșit afară, nu putea să le vorbească; și au înțeles că avusese o vedenie în Templu. El le făcea semne întruna, și a rămas mut.

23. După ce i s-au împlinit zilele de slujbă, Zaharia s-a dus acasă.

Poporul aștepta în curtea din față obișnuita binecuvântare. Se mira de deosebit de lunga rămânere a preotului înapoia perdelei. Poporul a recunoscut, în neputința lui de a vorbi și a binecuvânta, că el a avut o viziune în Templu. Prin multele semne făcute cu mâna i-a determinat să meargă acasă fără să primească binecuvântarea.

Cât de unică în felul ei este această întâmplare. Aspectul judecății din acest eveniment arată că din cauza necredinței lui Zaharia Dumnezeu l-a împiedicat în exersarea slujbei lui preoțești ca să „dea binecuvântarea“.

Amuțirea lui Zaharia arată și partea istorică a mântuirii: Acolo unde este anunțată **vocea predicatorului din pustie** amuțește preoția Vechiului Testament. Amuțește

⁵ Biblia numește două ființe îngeresti cerești cu „nume“: *G a b r i e l* (vezi Daniel 8, 16 și 9, 21) și *M i h a e l*, un nume care înseamnă „Cine este ca Dumnezeu?“ (Daniel 10, 13,21; 12, 1; Iuda 9; Apocalipsa 12, 7). Aceste două nume sunt simbolice, ele exprimă caracterul și activitatea purtătorilor lor. *G a b r i e l* este puternicul slujitor al lui Dumnezeu, destinat să sprijine lucrarea lui Dumnezeu pe pământ. Prin aceasta lucrarea lui este *p o z i t i v ă*. Cea a lui *M i h a e l* este *n e g a t i v ă*. Așa cum arată numele lui, el este distrugătorul tuturor celor care îndrăznesc să se măsoare cu Dumnezeu, sau să se ridice împotriva Lui. Mihael este luptătorul lui Dumnezeu, el judecă și doboară.

binecuvântarea levitică, acolo unde „a venit Sămânța în care vor fi binecuvântate toate popoarele“.

24. Peste câțva timp, Elisabeta, nevasta lui, a rămas însărcinată, și s-a ținut ascunsă de tot cinci luni. „Căci“, zicea ea,

25. „iată ce mi-a făcut Domnul, când Și-a aruncat ochii spre mine, ca să-mi ia ocară dintre oameni.“

De ce Elisabeta nu s-a dus plină de bucurie în mijlocul oamenilor, ca să se laude cu această fericire? De ce se ascunde cinci luni? De ce tăinuiește fericirea ei? Dumnezeu a făcut-o să devină mamă. Ea este datoare Lui și ei înșiși, deoarece nu mai era neroditoare (versetul 36) în popor. În aceasta se explică timpul de cinci luni. După cinci luni sarcina devine vizibilă, atunci ea putea să fie recunoscută ca fiind binecuvântată de Dumnezeu.

Faptul că „**El Și-a aruncat ochii spre mine, ca să-mi ia ocară**“ nu se poate reda mai scurt. Expresia „ocara“, care amintește de mulții ani de înjosire, pe care i-a trăit israelita evlavioasă, este explicată prin cuvintele îngerului în versetul 36: „**aceea, căreia i se zicea stearpă**“. „Stearpa“, era numele ei de batjocură între femeile din localitatea ei, dar Dumnezeu a văzut-o și a binecuvântat-o.

Din **credință** ia naștere adevăratul rod divin, nu din fire. Numai rodul credinței este pentru veșnicie, și ce nu vine din credință este păcat. Ferice de noi, dacă prin părțasia cu Dumnezeu aducem roadă pentru Dumnezeu!

Aceasta au putut să afle și cei doi bătrâni încărunțiți, aflați la pragul Noului Testament.

Viața lor smerită, pusă la dispoziția lui Dumnezeu, putea aduce rod prin harul mare al lui Dumnezeu, rod pentru veșnicie. Ioan al lor, cerut de la Dumnezeu, era rodul vieții lor de credință ascunse. Și Ioan al lor a devenit roditor pentru generațiile viitoare, prin aceea că a putut să pregătească calea Domnului.

O binecuvântare dată de Dumnezeu devine o adevărată binecuvântare pentru poporul lui Dumnezeu și pentru lume abia atunci **când ea este dată înapoi lui Dumnezeu**; când rodul rămâne o **jertfă** ascunsă, adusă numai lui Dumnezeu. Numai aceia care au văzut sensul vieții lor în jertfirea de sine vor aduce cu adevărat rod pentru Dumnezeu.